

DANTŲ ĒDUONIES PROBLEMAS PASAULYJE IR LIETUVOJE

Dantų ėduonis yra labiausiai paplitusi neužkrečiama liga pasaulyje

Apie 60–90 % mokyklinio amžiaus vaikų visame pasaulyje kenčia nuo dantų ėduonies. Šios burnos ligos priežastys yra "nesveika mityba, rūkymas, piktnaudžiavimas alkoholiu ir prasta burnos higiena", sako Miguelis Pavão, odontologas ir "Besišypsantis pasaulis" klinikos įkūrėjas. Ėduonis vis dar yra atsakingas už tai, kad 30 % žmonių nuo 65 iki 74 metų amžiaus nebeturi natūralių dantų.

Adaptuota iš: <http://www.sabado.pt/ciencia---saude/vida-saudavel/detalhe/caries-dentarias-saodoenca-nao-contagiosa-mais-comum-no-mundo>

Vaikų burnos sveikata Lietuvoje kelia nerimą: situacija viena prasčiausių visoje ES

2021 m. kovo 1 d..

Lietuvoje kas antras vaikas iki trejų jau turi sugedusių dantų, o pasiekus ikimokyklinį amžių, dantų ėduonies sukeltų problemų turi jau 94 % šios amžiaus grupės vaikų. Vaikų burnos sveikatos situacija Lietuvoje yra viena prasčiausių ES, ir tai yra bendro aplaidumo – tiek valstybės, tiek tėvų ar globėjų – pasekmė, teigia burnos sveikatos ekspertai.

„Mūsų visuomenėje ir valstybėje įsigalėjusi klaidinga samprata ar net mitas, kad dantys ir burnos sveikata yra tarsi atskirta nuo viso žmogaus organizmo sveikatos. Kažkodėl burnos sveikata atrodo mažiau svarbi, o tai atveda prie keistoko požiūrio, kad dantų problemos – neišvengiamos. Esą netekti dantų ar sirgti ėduonimi yra beveik normalu, tai neva kaip senėjimas“, – pažymi gydytoja vaikų odontologė prof. dr. Vilma Brukienė.

Ji priduria, kad dantų ėduonis ir kitos dantų ligos yra vadinamos **elgsenos ligomis**, kadangi jos priklauso nuo paties žmogaus ir yra neteisingo jo elgesio pasekmė. „Vėžj, tarkime, gali sukelti užterštumas, kiti aplinkos veiksniai, genetika, o dantų problemos – dažniausiai mūsų pačių sukeltos. Žinoma, retais atvejais gali turėti įtakos danties forma ar seilių sudėtis bei kiti veiksniai, bet dauguma atvejų viskas priklauso nuo paties žmogaus. Apmaudu, kad didesnioji visuomenės dalis dar to nesuvokia ir neperduoda savo vaikams“, – teigia V. Brukienė

Šaltinis: <https://odontologurumai.lt/lt/apie-rumus/naujienos/1638-vaik%C5%B3-burnos-sveikata-lietuvoje-kelia-nerim%C4%85-situacija-viena-pras%C4%8Diaus%C5%B3-visoje-es>

1 – „Dantų ėduonies sukeltų problemų turi jau 94 % šios amžiaus grupės vaikų“, „30 % žmonių nuo 65 iki 74 metų amžiaus nebeturi natūralių dantų“. Paaiškinkite išraiškų 94% ir 30% reikšmę (kaip tai galima pasakyti nenaudojant procentų). _____

2- Ką reiškia „elgsenos ligos“? Nurodykite tris požiūrius / elgesj, kurie gali būti dantų ėduonies priežastimi. _____

Į pateiktus klausimus atsakykite individualiai, padėdami kryželį šalia varianto, kuris, jūsų manymu, yra tinkamiausias

Individualus klausimynas apie burnos higieną

1. Kaip dažnai kasdien valotės dantis? ☐ Kasdien nesivalau ☐ 1 kartą ☐ 2 kartus ☐ Daugiau kaip 2 kartus	2. Kiek vidutiniškai laiko užtrunka dantų valymas? ☐ Mažiau nei 1 minutę ☐ Nuo 1 iki 2 minučių ☐ Daugiau nei 2 minutės
3. Ar visada valotės dantis po pusryčių, pietų ir vakarienės? ☐ Taip ☐ Ne	4. Ar valgote saldumynus tarp valgymų? ☐ Taip ☐ Ne
5. Kaip dažnai einate pas odontologą? ☐ 1 kartą per metus ☐ 2 kartus per metus ☐ Tik tada, kai man skauda ☐ Niekada nebuvo pas odontologą	6. Ar burnos higienos metu valote liežuvio paviršių? ☐ Taip ☐ Ne ☐ Kartais
7. Ar valymo metu dažnai skalaujate vandeniu? ☐ Taip ☐ Ne ☐ Kartais	8. Kaip valotės dantis? ☐ Naudoju dantų šepetėlį ir dantų pastą ☐ Naudoju tik šepetėlį ☐ Naudoju dantų šepetėlį, dantų pastą ir siūlą.

Kokias išvadas galima padaryti dėl daugumos jūsų klasės/ visų penktų klasių mokinių burnos higienos?

Pateikite pasiūlymus, kaip pagerinti įpročius klasėje.
